

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2022. június 20.

1. Olaf Scholz kancellár ukrajnai útja

Olaf Scholz (SPD) kancellár 2022. június 16-án Emmanuel Macron francia elnökkel és Mario Draghi olasz miniszterelnökkel közösen Ukrajnába utazott. A Volodimir Zelenszkijvel folytatott tárgyaláshoz Klaus Iohannis román elnök is csatlakozott. A kancellárt a háború kezdete óta egyre több kritika érte – többek között a jelzőlámpa-kormánykoalíció (SPD-Zöldek-FDP) belül is –, amiért nem utazott még a háború sújtotta országba, míg több más külföldi magas rangú politikus – többek között Boris Johnson brit miniszterelnök, a lengyel, cseh és szlovén kormányfők, valamint Anthony Blinken amerikai külügyminiszter is – találkozott már Volodimir Zelenszkij ukrán elnökkel. Ezenfelül a kancellár előtt már több német politikus is megfordult Ukrajnában: Annalena Baerbock (Zöldek) szövetségi külügyminiszter mintegy öt hete, azt megelőzően pedig a CDU pártelnöke, Friedrich Merz és a Bundestag elnöke, Bärbel Bas (SPD), valamint három szövetségi parlamenti bizottsági elnök, Michael Roth (SPD), Marie-Agnes Strack-Zimmermann (FDP) és Anton Hofreiter (Zöldek) is.

Kijevi látogatása során Olaf Scholz német kancellár és a három további állam- és kormányfő Ukrajna és az azzal határos Moldova EU-tagjelölti státuszának gyors megadása mellett foglaltak állást. *„Németország támogatja az Ukrajna javára hozott pozitív döntést. Ez a Moldovai Köztársaságra is vonatkozik”* – mondta az SPD politikus a Kijevben tartott sajtótájékoztatón. Ezenfelül Scholz további fegyverszállításokról biztosította Ukrajnát, mindazonáltal anélkül, hogy konkrét kötelezettségvállalásokat tett volna: *„Mi is támogatjuk Ukrajnát fegyverek szállításával, és ezt mindaddig folytatjuk, amíg Ukrajnának szüksége van a támogatásunkra”* – nyilatkozta a kancellár. Scholz utalt továbbá az USA-val és Nagy-Britanniával folytatott háromoldalú tárgyalásokra is, amelyek eredményeként Ukrajna több önjáró rakéta-sorozatvető rendszert fog kapni.

Az ukrán elnök üdvözölte Scholz és kollégái látogatását, és elmondta, hogy Németország sokat segít és olyan fegyvereket szállít Ukrajnának, amelyeket kértek. Zelenszkij az uniós tagjelölti státuszt történelmi lehetőségként aposztrofálta és kiemelte, hogy Ukrajna kész *„mindent megtenni, ami ahhoz szükséges, hogy teljes jogú EU-tagga váljon”*. Az elnök megköszönte továbbá az európai partnerek támogatását, és az Oroszország elleni hetedik szankciócsomag meghozatalát sürgette.

Scholz kijevi útja kapcsán a CDU/CSU Bundestag-frakció kiemelte, hogy annak már sokkal korábban meg kellett volna történnie, valamint csalódottságának adott hangot amiatt, hogy a kancellár nem vállalt kötelezettséget nehézfegyverek szállítására. A látogatás alatt *„legfőbb ideje lett volna végre egyértelmű kötelezettséget vállalni a nehézfegyverzet azonnali szállítására”* – mondta Johann Wadepful a CDU/CSU Bundestag-frakció külügyért és

védelempolitikáért felelős alelnöke. Ezzel szemben a Zöldek Bundestag frakciójának társelnöke, Britta Haßelmann „*pontosan a megfelelő időben meghozott megfelelő döntésnek*” nevezte Ukrajna és Moldova tagjelölti státuszának támogatását, valamint reményének adott hangot, hogy azt mind az Európai Bizottság, mind a többi tagállam támogatni fogja. Ehhez hasonlóan Rolf Mützenich, a szociáldemokraták Bundestag-frakcióvezetője is dicsérte a kancellár ukrajnai útját: Scholz „*Ukrajnát az európai család részeként jellemezte, amelynek ugyanúgy perspektívát kell kapnia az EU-hoz történő csatlakozásra, mint a nyugat-balkáni államoknak és a Moldovai Köztársaságnak*”. Az Unió-pártok mellett a Baloldal (Die Linke) részéről sem maradt el a kritika. „*Ukrajna EU-hoz történő csatlakozásáról szóló vita csak egy látszat. (...) Mindegyik fél számára világos, hogy a csatlakozási folyamat előfeltétele – a belpolitikai reformok mellett – egy előzetes és tartós békefolyamat.*” – mondta Dietmar Bartsch a párt szövetségi parlamenti frakcióvezetője.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#), [ide](#) és [ide](#).

2. A Szövetségi Alkotmánybíróság elmarasztalta Merkel nyilatkozatát

2020 februárjában Angela Merkel (CDU) volt kancellár „*megbocsáthatatlannak*” nevezte, hogy Thomas Kemmerich FDP-s politikust az AfD szavazataival választották meg Tübingia miniszterelnökévé. Ezzel az akkori kancellár megsértette a semlegességi kötelezettségét – állapította meg a Szövetségi Alkotmánybíróság a múlt héten kihirdetett ítéletében.

A bíróság az AfD által a volt kancellár és a szövetségi kormány ellen indított két perben döntött. Az egyik panasz többek között Merkel nyilatkozata ellen irányult, a másik pedig a nyilatkozat hivatalos kancellári és kormányzati honlapokon történő közzététele ellen. A párt véleménye szerint ez megsértette az esélyegyenlőséghez való jogot a politikai versenyben. Hivatali minőségében tett nyilatkozatával Merkel „*negatívan állította be a felperest, és ezzel egyoldalúan befolyásolta a politikai pártok közötti versenyt*” - állapította meg a bíróság. A politikai döntéshozatali folyamatban az egyenlő részvételi jogba történő beavatkozást „*sem a szövetségi kormány stabilitásának megőrzésére vonatkozó szövetségi kancellári megbízatás, sem a Németországi Szövetségi Köztársaság nemzetközi közösségben való megítélése nem indokolta*”. A bíróság elmarasztalta továbbá a nyilatkozat a kancellár és a szövetségi kormány honlapján történő közzétételét is. Az ítélet szerint olyan forrásokat használtak így fel, amelyek csak a kancellár és a szövetségi kormány rendelkezésére álltak. Továbbá azzal, hogy ezeken a felületeken negatív értékítéletet terjesztettek az AfD-ről, Merkel és az akkori kormány megsértették a párt jogát az egyenrangú politikai versenyhez.

Merkel szóvivője a döntés után azt mondta, hogy a volt kancellár „*természetesen tiszteletben tartja a Szövetségi Alkotmánybíróság döntését*”. Mario Czaja, a CDU főtitkára elmondta, hogy tiszteletben tartja a bírósági döntést, azonban egyetért Angela Merkel nyilatkozatainak tartalmával. Az AfD pártelnöke, Tino Chrupalla elégedett az Alkotmánybíróság döntésével. „*Ez egy jó nap a demokráciának*” – mondta a karlsruhei ítélethirdetés után.

A per háttérében az erfurti tartományi parlamentben 2020. február 5-én lezajlott események állnak: Az esélyesnek számító Bodo Ramelow (Die Linke) indult a kormányfői tisztségért, azonban a szavazás első két fordulójában nem kapott elég szavazatot, majd az ezt követő harmadik fordulóban a CDU, FDP és az AfD által közösen megválasztott Thomas Kemmerich – mindenki meglepetésére – egy szavazattal legyőzte őt. Így ez lett az első alkalom, hogy egy

miniszterelnök az AfD szavazataival került megválasztásra, ami felért egy szövetségi szintű politikai földrengéssel. Mivel az esemény kapcsán az akkori nagykoalíció (CDU-SPD) megmaradása forgott kockán, Angela Merkel Kemmerich megválasztásának másnapján a dél-afrikai elnökkel tartott sajtótájékoztatón az afrikai országból kommentálta a német belpolitikai eseményeket – ami egy rendkívül szokatlan eljárásnak számít. Merkel „*egy különleges eseményről*” beszélt, „*amely szakított a CDU egyik alapvető meggyőződésével*”, hogy az „*AfD szavazatival nem szabadna többséget szerezni*”. Ennek fényében „*az eredményt semmissé kell tenni*” – mondta a volt kancellár, majd egy demokrácia számára rossz napról beszélt. Ezt követően a nagy belpolitikai nyomás miatt Kemmerich három nappal megválasztása után lemondott.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#), [ide](#) és [ide](#).

3. Belső harcok és káosz az AfD pártkongresszusán

Hétvégén tartotta pártkongresszusát az Alternatíva Németországért (AfD), amelynek eddig három pártelnöke is, név szerint Bernd Lucke, Frauke Petry és legutóbb ez év januárjában Jörg Meuthen, lemondott a párt folyamatos jobbra tolódása miatt. Az egyébként is hosszas belső harcokkal és irányvitákkal küzdő párt vesszőfutása a mostani gyűlésen is tovább folytatódott.

A szászországi Riesában tartott pártkongresszuson a 600 delegált 53%-os, egyébként gyenge eredménnyel megerősítette Tino Chrupalla-t pártelnöki pozíciójában. Jelölti beszédében a hivatása szerint festőmester Chrupalla kiemelte, hogy ő az egyszerű emberek, a bázis elnöke és nem fogja hagyni, hogy elhallgattassák őket. Kihívója, Norbert Kleinwächter Bundestag képviselő a szavazatok 36%-át kapta. A küldöttek arról is döntöttek továbbá, hogy további két évig fenntartják a társelnöki konstrukciót, azonban a párt alapszabályzatát úgy módosították, hogy a jövőben akár egy ember is vezethesse a pártot. A társelnökség megszavazása után a delegáltak 67%-a Alice Weidel Bundestag frakcióvezetőt választotta Chrupalla társelnökévé, a párt európai parlamenti képviselőjével és a Bild am Sonntag korábbi főszerkesztő-helyettesével, Nicolaus Festtel szemben, aki mindössze 20%-ot ért el.

Elmondható, hogy Chrupalla és Weidel megválasztásával, illetve az új szövetségi elnökség tagjaival folytatódik az AfD jobbra tolódása. Ezt jól példázza az is, hogy a pártkongresszus utolsó napjának, a vasárnapnak, a szervezeti kérdések tisztázását követően a tartalmi döntésekről kellett volna szólnia, azonban ez nem sikerült. Miután a delegáltak órákon át vitatkoztak egy kül- és európapolitikai határozaton, amely Oroszország ukrajnai háborúját nem említené, a döntést elhalasztották és a pártkongresszust idő előtt berekesztették. A szélsőjobboldali Björn Höcke a határozat elfogadásáért emelt szót, míg Chrupalla és Weidel újonnan választott társelnökök amellet érveltek, hogy azt jelenlegi formájában ne fogadják el. A párt támogatóinak abbéli reménye, hogy a hosszas belső viták után az AfD konszolidálódik, nem teljesült. A többórás vita során az új pártvezetés csak több hiábavaló kísérlet után tudta végül akaratát átvinni, és a határozatról szóló döntést további megvitatás céljából elhalasztani. Az esemény jól jelzi, hogy az AfD továbbra sem egységes és mély szakadékok vannak a párttagok között.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#), [ide](#) és [ide](#).

4. Ideiglenes női kvóta javaslat a CDU-ban

Friedrich Merz CDU-pártelnök ideiglenes női kvótát javasol, hogy pártját vonzóbbá tegye a nők, illetve a női tagok számára. Mario Czaja főtitkár szerint ennek értelmében 2025-ig 50%-os női kvótát vezetnének be, amiről azonban csak a szeptemberi pártkongresszuson döntenének.

Merz számára azonban – mint azt már pártelnöki jelöltsége idején is újra és újra hangsúlyozta – a kvóta csak „*a második legjobb eszköz*” – mondta Czaja a párt elnökségi ülései után. Mindazonáltal a főtitkár szerint Merz támogatja azt a tervezetet, hogy 2025 közepéig a körzeti szinttől (Kreisebene) felfelé fokozatosan 50%-os női kvótát vezessenek be a párt elnökségeiben. Ezenfelül a javaslat 50%-os kvótát írna elő a tartományi, a szövetségi parlamenti, valamint az európai parlamenti választások első tíz listás helyének betöltésére is. Mindezt a párt három lépésben kívánja elérni: a tervezet szerint 2023. január 1-jétől egy 30%-os, 2024. január 1-jétől egy 40%-os, majd 2025. július 1-jétől pedig az 50 százalékos kvóta lenne kötelező. Azonban ez az elképzelés szerint mindössze öt évre szólna, majd azután kiértékelésre kerülne. A CDU vezetése szerint addig jelentősen emelkedhetne a most mindössze 25%-os női arány a párton belül.

A fokozatosan bevezetésre kerülő kvótáról valójában már 2020-ban döntött a pártvezetés Annegret Kramp-Karrenbauer akkori CDU-pártelnök javaslatára és nyomására. A tervezetet azonban a koronavírus-járvány miatt soha nem bocsátották szavazásra a pártkongresszusokon.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Gázellátási problémákra készül Németország

A Gazprom orosz energetikai vállalat tovább csökkenti az Északi Áramlat-1 gázvezetéken Németországba irányuló gázszállítás maximális mennyiségét. A lépést az orosz állami vállalat ismét a Siemens javítási munkálatainak késedelmével indokolta, ami miatt egy másik gázkompresszoros üzemet is le kell állítani. A vádat a Szövetségi Hálózati Ügynökség (Bundesnetzagentur) visszautasította, valamint a németországi gázellátási helyzetet március vége óta először minősítette feszültnek, kiemelve azonban, hogy az ellátás garantált és a hiányzó szállítások által érintett vállalatok jelenleg képesek beszerezni a szükséges gázmennyiséget.

Robert Habeck (Zöldek) szövetségi gazdasági és klímaügyi miniszter az orosz gázszállítások csökkenése miatt további intézkedéseket akar foganatosítani a gázmegettarítás és az elővigyázatosság fokozása érdekében. Ennek eléréséhez csökkenteni kell a gáz felhasználását az energiatermelésben és az iparban, valamint ösztönözni kell a tároló létesítmények feltöltését. A szövetségi kormány kormányzati körökből származó információk szerint milliárdos nagyságrendű forrásokat biztosít erre a célra. Ezenkívül több széntüzelésű erőművet fognak ismét használni. „*Ez egy keserű döntés, de ebben a helyzetben szükségszerű a gázfogyasztás csökkentése*” – idézik Habecket, aki szerint a helyzet komoly: „*A gázfogyasztásnak tovább kell csökkennie, és erőltetni kell a tározók feltöltését, különben télen tényleg szűkös lesz*”. Habeck felszólította továbbá a tartalékban tartott széntüzelésű erőművek üzemeltetőit, hogy „*már most készüljenek fel, hogy minden a lehető leghamarabb készen álljon*”.

A Gazdasági Minisztérium tervei a következők: a gáztárolás biztosítása érdekében a szövetségi kormány hamarosan további 15 milliárd eurós hitelkeretet biztosít a KfW állami bankon

keresztül a gázpiacot egybefogó Trading Hube Europe (THE) számára, hogy annak biztosítva legyen a gázvásárláshoz és a tárolók feltöltéséhez szükséges likviditás. Habeck ezenkívül egy gázárvezetési modellt is tervez. Ennek célja, hogy az ipari gázfogyasztóknak megtakarítási ösztönzőket kínáljon: az elképzelés lényege, hogy a kevesebb gáz felhasználására képes ipari fogyasztók a piacról finanszírozott díjért cserébe csökkentik fogyasztásukat és a megspórolt gázt tárolásra rendelkezésre bocsájtyák.

Az ipar támogatja Robert Habeck (Zöldek) gázfogyasztás-csökkentési terveit. „*A lehető legnagyobb mértékben csökkentenünk kell a gázfogyasztást, minden kilowattóra számít*” (...) „*A prioritás az kell legyen, hogy a gáztárolókat feltöltsük a következő télre*” – mondta Siegfried Russwurm, a Német Iparszövetség (BDI) elnöke.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#), [ide](#) és [ide](#).

6. Szinte fej-fej mellett az Unió-pártok és a Zöldek a ZDF felmérése szerint

A német második országos közszolgálati televíziós csatorna (ZDF) Politbarometer nevű e havi közvélemény-kutatása csak kisebb elmozdulásokat mutat a négy héttel ezelőtti felméréshez képest. Amennyiben „jövő hét vasárnap szövetségi választások lennének” a következőképp alakulnának az eredmények: az Unió-pártok 26%-kal továbbra is az első helyen végeznének, azonban a Zöldek 25%-kal (+1) szorosan mögöttük vannak, míg a kancellárt adó szociáldemokrata párt 22%-kal csak dobogó harmadik fokára érne oda. A felmérés szerint továbbá a polgárok tíz százaléka szavazna a szélsőjobboldali AfD-re, miközben a legkisebb koalíciós szabaddemokrata pártnak (FDP) mindössze hat százalékot (-1) mértek, ami egy százalékponttal haladja meg az öt százalékos bejutási küszöböt. A Baloldal (Die Linke) egy százalékponttal öt százalékra erősödött.

A fentebb bemutatott úgynevezett vasárnapi kérdésem kívül, amely a hosszútávú választói lojalitást és a taktikai megfontolásokat is figyelembe veszi, a Politbarometer egy a pártpreferenciára vonatkozó felmérést is tartalmaz. Ebben a Zöldek 31%-kal első helyen vannak és megelőzik a 26%-os CDU/CSU-t, valamint a 24%-os SPD-t. Az AfD és a Baloldal is hat, míg az FDP öt százalékon áll.

A szimpátia és teljesítmény alapján a tíz legfontosabb politikusra irányuló kérdésnél („Mit gondol Ön XY-ról”) a megkérdezettek Robert Habeck (Zöldek), szövetségi gazdasági és klímaügyi minisztert tették az első helyre. Habecket a válaszadók a +5 és -5 közötti skálán 2,1-es átlaggal (május: 2,1) értékelték. Második helyen 1,6 ponttal (május: 1,9) Annalena Baerbock (Zöldek) szövetségi külügyminiszter áll, míg Olaf Scholz (SPD) kancellár 1,1 (május: 1,1) ponttal csak a harmadik. Christian Lindner (FDP) szövetségi pénzügyminiszter már csak 0,1 (május: 0,5) pontot kapott, valamint Friedrich Merz CDU pártelnök is gyengébb eredményt ért el az egy hónappal ezelőtti felméréshez képest (0 pont, május: 0,2).

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Aktuális események

A Mathias Corvinus Collegium (MCC) Magyar-Német Intézete az Európai Együttműködésért 2022. június 14-én, kedden a stuttgarti Liszt Intézet – Magyar Kulturális Központban rendezte meg „Ezer éve Európa közepén - A magyar állam karaktere” című könyv német kiadásának bemutatóját és az azt követő pódiumbeszélgetést, amelyen az MCC főigazgatója és a könyv egyik szerkesztője, Szalai Zoltán mellett az MCC korábbi vendégoktatója Dr. Klaus-Rüdiger Mai író, publicista is részt vett.

Az eseményről készült beszámolóért látogasson el [Intézetünk oldalára](#).

Az MCC jövőre is megrendezi egyedülálló tehetséggondozó fesztiválját, az **MCC Fesztet**, amelyet 2022. július 28-30. között tartanak majd Esztergomban.

A következő MCC Feszt részleteiről hamarosan a [fesztivál honlapján](#) olvashatnak.

2022-ben augusztus 13. és 17. között első alkalommal szervezi meg közös nyári egyetemét a Magyar-Német Intézet, a Konrad-Adenauer-Stiftung, valamint a Magyar-Német Baráti Társaság a Német Szövetségi Köztársaságban. Az **ötnapos nyári egyetem** alatt német nyelvű szakmai előadások, workshopok, kirándulások és szabadidős programok várják a magyar és német résztvevőket. Jelentkezési határidő: június 10.

További információkért látogasson el a [honlapunkra](#).

Cikk- és interjúajánló:

Németország helye egy átalakuló Európában, Európa helye egy átalakuló világban címmel jelent meg kollégánk, Dobrowiecki Péter recenziója Klaus von Dohnányi: Nemzeti érdekek című könyvéről.

A recenzió elolvasásához kattintson [Intézetünk oldalára](#).

Analyse: Polen, Ungarn und ihr gespaltenes Verhältnis zu Russland – Die Gretchenfrage der V4 címmel jelent meg Igazgatónk, Dr. Bauer Bence cikke a Budapester Zeitung május 30-i számában.

A cikk elolvasásához kattintson [Intézetünk oldalára](#).

German Conservatism and Its Intellectual Challenges címmel jelent meg visiting fellow-nk, Prof. Dr. Werner J. Patzelt cikke a Hungarian Conservative idei harmadik, május-június számában.

A cikk elolvasásához kattintson [Intézetünk oldalára](#).

A Kossuth Rádió Ütköző című műsorában beszélt a német energiapolitikáról Igazgatónk, Dr. Bauer Bence június 2-án, csütörtökön.

Az interjú meghallgatásához kattintson a [Kossuth rádió oldalára](#).

„Az energia lehet a magyar-ukrán viszony mentőöve” Gunter Weißgerber, a Német Szociáldemokrata Párt korábbi tagjának cikke jelent meg június 2-án, csütörtökön a Magyar Nemzetnek. *A cikk elolvasásához kattintson [honlapunkra](#).*

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos B.A., Dörstelmann-Fodor Kinga M.A.

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu